1845. N°. 50.

Javasche Courant.

Zaterdag 21 Junij.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Door den Vice-President van den Raad, waarnemenden Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, zijn de volgende benoemingen gedaan.

De [illegible] van Residenten, (residentie Bagelen, F. L. Steyn.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, *20 Junij 1845*.

Heden nacht is ter reede Batavia geankerd, Zr. Ms. fregat *Ceres*, gekommandeerd door den kapitein ter zee *J. Kuijk*, uit Vlissingen gezeild op den 14den Februarij ll. Aan boord bevindt zich de Schout-bij-Nacht, *E. B. van den Bosch*, benoemd Kommandant van Zr. Ms. Zeemagt in Oost-Indië en Inspecteur der Marine. Naar wij vernemen zal genoemde [illegible] heden [illegible]

De volgende berigten zijn nog ontleend aan de laatstelijk ontvangen Nederlandsche dagbladen.

DUITSCHLAND. Tegenwoordig worden in Hamburg jaarlijks bijna 150 millioen stuks sigaren vervaardigd, waardoor niet minder dan 10,000 menschen hun brood vinden.

— Z. M. de Koning van Pruissen heeft op het gemotiveerd rapport van den hof-kapelmeester *Meijerbeer* bevolen, dat *Maria von Weber's* opera *Euryanthe* in de koninkl. opera-schouwburg opgevoerd, en de ontvangst daarvan aan de componiste zal uitgereikt worden, welke zich in Dresden gevestigd heeft, om voor den grooten Duitschen componist, wiens asche thans in vaderlandschen bodem rust, een gedenkteeken op te rigten. Het genoemde meesterstuk, door *Meyerbeer* ingestudeerd en gedirigeerd, zal dus spoedig opgevoerd, en daarbij de titelrol door de beroemde zangeres, Demlle *Lind*, vervuld worden.

— Naar men verneemt, heeft de Pruissische regering het vaste besluit genomen, haren geheelen invloed daarheenen te rigten, dat de speelbanken in alle Duitsche baden, dus ook in Aken, en over het algemeen, waar zij zich bevinden, afgeschaft worden. Frankrijk is in een zoodanigen maatregel voorgegaan, zijne spelers hebben zich naar Duitschland gewend: overal, in alle baden, in alle bezochte verlustigings-plaatsen spreiden zij hunne netten uit. Wie een blik in de gesteldheid der Berlijnsche zamenleving geworpen heeft, kan zich den bedervenden invloed niet verhelen, welken de speelbank te Köthen daarop uitgeoefend heeft. De afschaffing derzelve is voorzeker te wenschen; tevens echter hopen wij, dat met de afschaffing dier speelbank ook een scherper toezigt over de geheime speelbankholen, die in Berlijn zelf aanwezig zijn, zal worden in werking gebragt.

FRANKRIJK. Men verzekert, dat de fregatten *la Hortense* en *Reine Blanche* te Cherbourg uitgerust worden om den prins *van Joinville* tot eskorte te dienen op de reis, welke hij naar Brazilie onderneemt. De prins zal het bevel voeren over het eskader, tot hetwelk ook het linieschip *Mogador* zal behooren. Het doel dezer reis is, zegt men, de regeling der aangelegenheden van La Plata. De prinses *van Joinville* vergezelt haren gemaal, welke haar gedurende de expeditie in Brazilie zal laten.

— Onlangs is te Parijs eene bij uitnemendheid fraaije list [illegible] het kompleet kostuum van een' ridder der [illegible]-orde, door de Koningin Victoria den Koning der Franschen ten geschenke gebonden. Dit kostuum is van fluweel en met rijke borduursels gegarneerd. De koning, zegt men, heeft, op aandrang der koningin, zich er mede gekleed; maar dit kostuum ongemeen prachtig [illegible]lijk is, de snit er van is eenigzins wonderlijk, hetwelk [illegible] van deze ridderlijke vereenvoudiging in [illegible] heeft opgewekt, in vollen [illegible] bij de white [illegible]

— Men heeft eene verloren gewaande [illegible] wedergevonden, geniteld: *Le Docteur Amoureux*; [illegible] met andere stukken van den grooten dichter, b. v. *le Malade d'Ecole*; *les Docteurs Rivaux*, enz. het geval is, was dit stuk nog maar alleen bij name bekend. Boileau heeft het geciteerd en laid geprezen. — Degenen, die het thans gevonden fraai geschreven handschrift hebben gelezen, erkennen dat deze lof gegrond is. De intrigue is zeer pikant, de dialoog [illegible]

— Van Parijs [illegible] nog op den 14den Februarij. Dezer dagen is de [illegible] gezant *Lagrené* met de Chinesche overeenkomsten, alhier bekend geworden. Daarbij is bepaald, dat de vijf voor den algemeenen handel in China geopende havens ook voor Frankrijk [illegible] openstaan. Behalve eene gunstige beschikking [illegible] van den invoer der fransche wijnen, behelst dat [illegible] bijzondere voordeelen voor Frankrijk, en, [illegible] de Chinezen, ten minste tot dus ver, volstrekt geen [illegible] wijn drinken, is die bepaling van een zeer ondergeschikt belang. De uitslag der kostbare zending van den heer *Lagrené* geeft alzoo aanleiding tot menigvuldige aanmerkingen van de zijde der oppositie, welke beweert, dat men beter had gedaan met het voorbeeld van andere natien te volgen, die door de zending van handels-agenten denzelfde, ja zelfs grootere voordeelen hebben verworven, dan ten behoeve van Frankrijk zijn verkregen.

— Naar men wil, zal de maarschalk *Bugeaud*, zoodra de beraadslaging over de wet op de geheime fondsen zal zijn afgeloopen, weder naar Algerie terugkeeren. Van goeder hand wordt gemeld, dat de maarschalk, alvorens te vertrekken, bij het gouvernement een belangrijk ontwerp zal inleveren, waarbij hij het aanleggen van zoogenaamd militaire kolonien voorstelt, als het geschikte middel, om den [illegible] der algerijnsche volkplanting op den duur te bevorderen, zonder te groote opofferingen van menschenlevens en geld.

ENGELAND. De *Greenock Advertiser* deelt het berigt mede van eenen nieuwen twist, die onder de Engelsche scheepskapiteins is uitgebarsten, welke het guano-eiland Ichaboe bezoeken. Het schijnt, dat de supercarga's der eerste vaartuigen, die guano hadden geladen, zich den grond des eilands hadden toegeëigend en aan de kapiteins der later gekomen schepen tot hoogen prijs de vergunning verkochten om eene lading aan boord te nemen. Dit was de aanleiding tot veelvuldige twisten en meest een oorlogschip werd gerequireerd om de orde te handhaven. Nauwelijks was dit schip wederom vertrokken of de 300 kapiteins, die voor Ichaboe lagen, ontscheepten 1400 man hunner ekwipagiën, met geweren gewapend en deden eenen aanval op de tenten der supercargos, dreven deze laatste tot aan de kin in zee en deden hen daar beleven, om niet weder betaling te vorderen voor de guano, welke zij kwamen laden. Sedert is de lading der schepen met veel meer spoed geschied.

— Sir *R. Peel* doet op zijn landgoed te Drayton eene schildergalerij van honderd voet lengte aanleggen, bestemd om de portretten der voornaamste mannen van den huidigen tijd te bevatten. De tegenwoordige verzameling schilderijen op dat kasteel is misschien de grootste die thans in Engeland bestaat en met iederen dag groeit die collectie met een nieuw doek aan. Deze galerij zal rijk versierd zijn met beeldhouwwerk van eikenhout en gepolijst marmer.

— Het stoomfregat *Great Britain* is op de Theems aan-

gelanden. De nieuwsgierigen begeven zich in menigte naar [illegible] om dit verbazend groote vaartuig (het is 50 vt. 6 d. breed en 322 vt. lang) te bezigtigen, hetwelk vooral onder de zeelieden en den handelsstand groote belangstelling opwekt. De eigenaars zullen waarschijnlijk veel voordeel trekken van de nieuwsgierigheid des publieks, want voor de vergunning om het vaartuig van binnen te bezigtigen moet men 3 sh. 6 p. besteden.

[illegible] Alexandria wordt d.d. 26 Dec. het volgende gemeld: „De onderhandelingen over het transiteren Engelsche brieven en reizigers door Egypte zijn thans gesanctioneerd door een kontract tusschen *Mehemed-Ali* en den Heer *Bourne*, hetwelk in dit oogenblik aan de Londensche postdirectie tot ratificatie is voorgelegd, en, te rekenen van Mei 1845, voor vijf jaren zal geldende zijn. Volgens de bepalingen van dit kontract zullen de Engelsche brievenmalen, zekerheidshalve, verzegeld en door den Engelschen postbeambte begeleid, door de Egyptische post-administratie en op hare kosten in 58 uren van Alexandrië naar Suez, en in 52 uren van Suez naar Alexandrië gebracht worden. Als briefport zijn voor ieder pond Engelsche brieven 40 Egyptische piasters en voor ieder dagblad 5 para vastgesteld.

De Egyptische post-administratie verbindt zich om het reizigers-vervoer zoo snel en veilig als hare middelen toelaten, door Kaapte te bewerkstelligen.

Aan de Britsche bladen ontleenen wij het volgende, uit Londen medegedeeld.

Alle twijfelingen ten aanzien van de financiele voorstellen, door het Gouvernement te doen, hebben opgehouden te bestaan, door de mededeelingen welke de Minister *Peel* den 13den op den 14den Februarij ll., in het huis der gemeenten heeft gedaan. Geen budget heeft voorzeker nog in die mate de publieke aandacht tot zich getrokken als het tegenwoordige, zoo wel ten aanzien van de veelomvattende beginselen van handels-staatkunde welke in de gedane voorstellen doorstralen, als met opzigt tot de hoegrootheid der afteschaffen belastingen. Indien de voortduurende heffing der belasting op de inkomsten, benevens de overige bestaande middelen, wordt toegestaan; rekent de minister voor de volgende jaren op eene ontvangst van 53 millioenen ponden sterling, terwijl de uitgaven geraamd zijn op 49,600,000 p. st, zoodat er jaarlijksch een overschot zijn zou van 3,400,000 p. st. Van dit overschot wenscht de minister gebruik te maken tot afschaffing van belastingen en vermindering van het handels-tarief, in de verwachting, dat deze nieuwe ontheffing, even als de in 1842 door hem tot stand gebrachte afschaffing van belastingen en vermindering van regten, de ontwikkeling niet alleen van het fabrijkwezen, maar ook der algemeene welvaart, en door deze, de opbrengst der overige middelen zal bevorderen. Dezelfde algemeene tevredenheid aan den dag gelegd, als het belangrijkste artikel de katoen, wordt gevolgd door niet minder dan *vier honderd en dertig artikelen*, welke geheel van regten worden vrijgesteld, de hiervan genoten inkomsten waren betrekkelijk gering, en de invorderings daarvan belemmerde den handel en vermeerderde nutteloos den omslag der administratie. Vele der thans van belasting vrijgestelde artikelen zijn grondstoffen of behoeften bij het fabriekwezen, als: hennip, vlas, ruwe zijde, garen of draad (uitgezonderd wollen draad), ertsmineralen (uitgezonderd kopererts), ijzer, zink, in de eerste bewerking, staven, hout voor huisraad, dieren- en plantenoliën, de meeste der droogerijen en alle verfstoffen. Het uitvoerregt op steenkolen, in de laatste drie jaren door het tegenwoordig bestuur ingevoerd, wordt thans, onder deze verbeterde inzigten van handels-staatkunde, geheel opgeheven, en de accijns op het glas, zoo ontzaggelijk hoog (200 tot 300 percents) en belemmerend in de toepassing, almede geheel afgeschaft.

Ten aanzien van deze verschillende voorstellen, heeft het budget; maar wij vermeenen, het meeste genoegen verwekt bij allen, welke staatkundige gevoelens zij ook mogt koesteren, die belang hebben bij de ontwikkeling der hulpbronnen van het rijk, doch dit is het geval niet met opzigt tot de suiker, waaromtrent de voorgestelde maatregel tegenstand vinden zal: aan de eenen kant bij de anti-koloniale partij, als in tegenspraak met de door den minister verkondigde, en, ten aanzien van verschillende belangrijke artikelen, daadwerkelijk ten uitvoer gelegde beginselen; terwijl wij van den anderen kant, aannemende dat de algemeene vermindering der prijzen ten gevolge zullen strekken zal voor den vermeerderde consumtie, vermeenen, dat eene vermindering der bescherming van 10 sh. 6d. tot 9 sh. 4d., welke onze koloniën ongetwijfeld op de Mauritiaansche suiker genieten, bezwaarlijk eene goede uitwerking is van de in de laatste zitting gedane verzekering. Het thans voorgestelde ontwerp strekt om de regten volgender wijze te bepalen:

Koloniale suiker, *Muscovado*	14 sh. per cwt.
Dito, wit gekleide, *of bereid om daaraan gelijk te zijn*	16 sh. 4d. »
Oost Indische, van plaatsen welke vreemde suikers invoeren, *Muscovado*	13 sh. 8d. »
Dito, wit gekleide, *of bereid als om daaraan gelijk te zijn*	21 sh. 9d. »
Vreemde, vrije arbeid, of ingevoerd van landen welke verdragen hebben, de meest begunstigde soort, *Muscovado*	23 sh. 4d. per cwt.
Dito, wit gekleide, *of bereid om daaraan gelijk te zijn*	28 sh. »

Het is aangenomen dat in deze classificatie der suikers, bij vergelijking tusschen het regt op de koloniale suiker, van 14 sh. en 16 sh. 4 d. en de belasting van de vreemde suiker door vrijen arbeid verkregen, ad 23 sh. 4 d. en 28 sh., het oude verschil van 10 sh. 8 d. worde ontmoet ten gunste onzer westersche koloniën; doch alsdan doet zich eene kwestie van het hoogste belang voor Indie op, ten aanzien van de werking der bepaling in *cursijf-letters* hierboven vermeld, voor zoo veel aangaat het product van de Oost. Wij vreezen zeer, dat dit nieuwe stelsel, ten zij hetzelve door de vergadering gewijzigd worde, wat Indie betreft, werkelijk drukkend zijn zal voor de van daar ontvangen wordende suikers; — aangezien de *wit gekleide of daarmede gelijkstaande*, een verschil in de belasting oplevert van 2 sh. 4 d. ten gunste van de West-Indie, van waar niets van die soort wordt ingevoerd, zoo niet een verschil van 4 sh. 8 d. als enkel geraffineerde. Het kan zeker de bedoeling niet zijn, om zoodoende de oude en onverstandige gewoonte te doen herleven, om namelijk eene kolonie te voeden ten koste van andere Britsche bezittingen! Wij vertrouwen mitsdien, dat, indien onze vrees omtrent de uitlegging welke aan de bedoelde bepaling zou kunnen gegeven worden, gegrond is, alsdan de vertoogen van de Chinesche maatschappij, ondersteund door de heeren *Hogg*, *Hastie* en anderen, de Ministers bewegen zullen om deze onregelmatigheid te herstellen, alsvorens het voorgestelde ontwerp kracht van wet verkrijge. In antwoord op de verklaring van Lord *Stanley*, dat het de bedoeling van het gouvernement was om eene volkomen gelijkheid van regten op de zelfde voortbrengselen van Harer Majesteits bezittingen daar te stellen; — heeft Lord *Montegle* te regt opgemerkt; — „Indien het blijken mogt, dat er, als 't ware bij uitzondering, eenige suikersoort afkomstig uit Oost-Indie geweest is, welke tot dus verre aan hetzelfde regt is onderworpen geweest als waarmede de West-Indische suiker bezwaard is, doch dat dezelve thans onmiddelijk zou worden onderworpen aan een hooger regt, zou het volkomen duidelijk zijn, dat de gelijkstelling nominaal is, eerder dan werkelijk, overeenkomstig dan tegenwoordigen staat der wet." — Het regt op geraffineerde suiker afkomstig van onze koloniale bezittingen (waarbij vreemde suiker uitgesloten is) zal zijn 18 sh. 8 d. per cwt. voor enkel geraffineerde en 21 sh. voor dubbel geraffineerde. Dit zal voor factorijen in de Oost van aanbelang blijken te zijn.

Het is niet te verwachten dat zulk een maatregel zonder [illegible] doorgezet, zonder afkeuring van de zijde derzelver menschenliefde belang stek in de aanhoudend door ons verleende voorkeur aan de vrije cultuur en hunne zorgen wijden aan hetgeen zij uitsluitend in het belang der kolonien achten; dien ten gevolge zien wij dan ook Lord *John Russell* en Lord *Howick* de uitsluiting van het product door slaven arbeid bestrijden en vorderen dat de vreemde suiker worde toegelaten tegen betaling dermelfde regten als de koloniale. Dit heeft weerklank gevonden bij den heer *Roebuck*, die de Ministers en het rijk beschuldigt ter zake van de verspillende uitgaven van een koloniael rijk; terwijl de heer *Gibson* bescheiden voorstelt: een besluit te nemen, houdende verklaring, dat geene regelingen betrekkelijk de belasting op de suiker aan het volk genoegen zal geven, zonder eene gelijkstelling van het regt op de vreemde met dat op de koloniale suiker; — en zulks te gelijker tijd, met de van heet uitgaande bergten, welke het volgende behelzen: — „Wij hebben nimmer getuige geweest van zulk eene geestdrift als thans hier wordt aan den dag gelegd, met betrekking tot het belangrijk budget van den eersten minister. Zijne redevoering werd in den vroeger, morgen met eene expresse ontvangen en deelde zich als een rondloopend vuur allerwege mede. Algemeene voldoening en vreugde zijn aan de orde van den dag."

Wij eindigen deze met de volgende beschouwingen, almede ontleend aan het door den minister *Peel* voorgestelde belangrijke ontwerp. — Met het einde van het loopende financiele jaar (5 April) zal de openbare dienst een batig overschot opleveren, 't welk op ruim 5 millioenen p. st. begroot wordt. Vermits echter onder de ontvangsten begrepen zijn 5,100,000 p. st. van de belasting op de inkomsten, en 600,000 p. st. van China (welke laatste som ook nog in 1846, maar daarna niet meer, te wachten is), blijkt het, dat de gewone inkomsten nog niet toereikende zijn om de uitgaven te dekken, en zouden, zonder verdere heffing van de belasting op de inkomsten, de volgende jaren een te kort opleveren; vooral, indien de uitgaven, zoo als thans door den minister is voorgeslagen, van ruim 48½ tot ruim 49½ millioenen p. st. verhoogd worden. Deze verhooging der uitgaven ten bedrage van bijna 1 millioen is noodig geoordeeld voor de uitbreiding der zeemagt, waartoe 4000 man meer dan in het vorige jaar zijn aangevraagd, en voor het herstellen en verbeteren van vestingwerken. Ten betooge van de noodzakelijkheid dezer uitbreiding der zeemagt heeft de minister onder anderen gewezen op de toegenomen behoefte aan bescherming van den alom verspreiden koophandel, — op de versterking der zeemagt op de westkust van Afrika, in de Stille Zuidzee en in

de wateren van China, — op het belang, om steeds 9 à 10 zware oorlogschepen, geheel voor de dienst gereed, in de havens van dit koningrijk bij de hand te hebben. Hij merkte hierbij aan, dat dit in dienst houden van eenige weinige linieschepen in geenen deele met eenig vooruitzigt op oorlog noodig geoordeeld werd, en ook gewis buitenslands geen opzien of ontrust kon baren. — Voor de landmagt is geene vermeerdering van uitgaaf gevraagd.

MENGELINGEN.

OVERIJSSELSCHE SPOORWEG.

(Uit het Handelsblad van 21 Februarij ll.)

Een gevoel onzes vaderlands, dat zich sedert jaren onderscheidt door een levendig besef bij bestuur en bevolking van hetgeen nuttig en bevorderlijk is voor de algemeene welvaart, waarin wetenschappelijke beoefening van de vraagstukken der volkswelvaart zich paart aan ondernemingslust en praktische toepassing, is Overijssel. Wij behoeven hier slechts te herinneren aan den aanleg der stoombootvaarten van den IJssel en van Zwolle naar Amsterdam, op de meer en meer toenemende Kanalisatie, op de grondaanwinning langs de kusten der Zuiderzee, om strijd door Kampen en Zwolle beproefd en reeds ten deele met eenen schitterenden uitslag bekroond, op den toenemenden bloei van beide deze steden als handelsplaatsen, op de deutoonstellingen van nijverheid, het geen zal deze provincie in [illegible] Examen is het nodig de [illegible] en [illegible] zaak der algemeene welvaart te bevorderen, en over [illegible] landhuishoudkunde, algemeene en bijzondere statistiek en volkshuishouding, in de laatste jaren ons verrijken hebben geschonken, die door elken zaakkundige geprezen, door iederen belanghebbende met vrucht gebruikt worden. Het is waar, ook hier ziet men wel eens plannen verijdeld en ondernemingen mislukt, en ook hier gebeurt het nog wel eens, dat de algemeene, (en daarom *ieders ware*) belangen voor de bekrompenheid van bijzondere inzigten moeten wijken. Maar in welk onzer gewesten gebeurt dit niet, en gebeurt het niet in meerdere mate? En wat in andere wel eens ontbreekt is hier: wakkerheid, leven, zucht om voorwaarts te streven.

Een duidelijk bewijs voor deze opmerking levert thans weder het onzes inziens belangrijke berigt, dat zich dezer dagen in de provincie Overijssel, nadat reeds vroeger vertoogen betreffende de zaak door de kamers van koophandel en fabrijken te Zwolle en te Deventer waren ingediend, op uitnoodiging van Z. Exc. den Heere staatsraad gouverneur eene commissie heeft gevormd tot aanleg van een stelsel van spoorwegen in de provincie Overijssel, in verband met andere groote gemeenschapswegen in Nederland en met het buitenlandsch verkeer.

Zoodra het bekend was geworden, dat in het naburige koningrijk Hanover het plan was gevormd en goedgekeurd tot aanleg van eenen spoorweg van Emden en Leer naar Lingen met verlenging tot de Pruisische grenzen nabij Munster zuidwaarts, en met een zijtak tot de Pruisische grenzen naar Minde (op de route van Minden), toen besloten, in den 26sten Januarij eene vergadering van twaalf afgevaardigden uit de kamers van koophandel en fabrijken gehouden, waarin door Z. Exc. den gouverneur een volledig stelsel van spoorwegen voor Overijssel werd voorgedragen en aangeprezen; reeds den 29sten daaraanvolgende hebben commissien uit onderscheidene kamers zich naar Lingen begeven om daar met afgevaardigden uit Hanoversche plaatsen over de aansluiting van de wederzijdsche ijzerbanen te onderhandelen.

Het voorstel des gouverneurs komt hierop neder: om eenen spoorweg aan te leggen van Arnhem langs den linker Yssel-oever naar Zutphen, en van daar langs den regter oever over Deventer naar Raalte, eenen tweeden weg van Kampen over Zwolle mede op Raalte en eene derde baan van Raalte over Nijverdal, Almelo, Ootmarsum en Nordhorn naar Lingen.

Dit spoorwegen-stelsel zal in het geheel eene lengte beslaan van 30 uren, namelijk:

Van	Arnhem	op	Zutphen	5	uur	11 min.
»	Zutphen	»	Deventer	2	»	27 »
»	Deventer	»	Raalte	3	»	5 »
»	Kampen	»	Zwolle	2	»	21 »
»	Zwolle	»	Raalte	3	»	25 »
»	Raalte over Nijverdal naar Almelo			4	»	53 »
»	Almelo	op	Ootmarsum	3	»	2 »
»	Ootmarsum	naar	de grenzen	1	»	26 »
»	de grenzen	naar	Nordhorn	0	»	35 »
»	Nordhorn	op	Lingen	3	»	35 »
				30 uren,		

Het is waarschijnlijk, dat dit plan bij de uitvoering op zwarigheden zal stuiten; het is mogelijk dat er nog veranderingen in gebragt zullen moeten worden. Het is nog slechts eene schets; maar van het goede trekken der schetslijnen hangt de deugdelijkheid der geheele teekening af. De beginselen moeten goed en met vastheid gesteld worden en dan zullen de bezwaren der uitvoering niet moeijelijk overwonnen worden.

Zoo verre wij ons thans een oordeel over de zaak mogen veroorlooven, durven wij met het volste vertrouwen zeggen, dat hier de beginsels grooten lof en aanmoediging verdienen. Wij achten de onderneming zoo als zij hier is voorgedragen, uitig, in de eerste plaats voor de ontwikkeling der nijverheid in de provincie, maar ook vooral voor het algemeene handelsverkeer des lands en inzonderheid van de hoofdstad.

Langs de kust der Zuiderzee bezit Overijssel goede havens; langs zijnen westelijken zoom wordt het bespoeld door den IJssel die evenwel dikwijls voor de scheepvaart bezwaarlijke hinderpalen bevat. In oostelijke rigting wordt het door verscheidene (edoch nog niet tot een stelsel ontwikkelde) kanalen, en door enkele groote wegen doorsneden. Met de oostelijke grenzen heeft het niet dan langs deze wegen of over nu en dan eens bevaarbare riviertjes gemeenschap. Kampen, Zwolle, Deventer, Zutphen en Almelo zijn welvarende en bevolkte steden. In het Nijverdal, de schepping van *Thomas Ainsworth*, en op andere plaatsen verspreid, vindt men schoone fabrijken. Het land is nog voor aanmerkelijke ontginning vatbaar. Uit een en ander blijkt dat Overijssel door een gemakkelijk en groot gemeenschapsmiddel tot eenen onberekenbaren trap van bloei geraken kan. Aan de eene zijde zal door den weg van Kampen en Zwolle, aan den anderen kant door aansluiting aan den rijnspoorweg te Arnhem, deze gemeenschap met de overige provincien geopend worden, en door den tak over Raalte en Nijverdal naar Almelo tot in het hart der provincie doordringen. De verlenging tot over de grenzen zal ook het afgelegener deel der provincie aan die gemeenschap deel verschaffen en voorts in eene lang gevoelde behoefte van verkeer met het buitenland voorzien. Wij gelooven volmondig met de aanmerking van Z. Exc. den gouverneur te kunnen instemmen, dat het verkieslijk is de verbinding met den Rijnspoorweg te Arnhem aan te sluiten en niet aan eenen zijtak van Ede op Deventer (met uitsluiting van Zutphen) de voorkeur te geven. De Rijnspoorweg zal binnen kort zoowel tot Arnhem als tot Ede voltooid zijn. De stad Zutphen alsmede het verkeer tusschen Overijssel en Gelderlands hoofdstad mag wel in aanmerking komen. De overgang over den IJssel zal volgens Z. Exc's. opgave bij Zutphen met minder bezwaren gepaard gaan dan te Deventer. De afstand tusschen Ede en Deventer is gelijk aan dien tusschen Arnhem en Deventer, beide zijn van 7 uren 38 min. en het terrein tusschen Deventer en Ede is niet gunstig. Alleen zou misschien de onteigening van kostbare gronden [illegible] de baan tusschen Arnhem en Deventer duurder maken [illegible] onbebouwde streek op de Veluwe. [illegible] wij, achten wij de onderneming van het hoogste [illegible] van Nederland, voor het groote handelsverkeer [illegible] het buitenland.

Dat wij behoefte hebben aan eene spoorwegverbinding met het buitenland, inzonderheid met Duitschland, wordt erkend, en wie het nog mogt betwijfelen, zal tot die erkenning komen, wanneer hij over eenige jaren zien zal, hoe Europa met een spoorwegnet van Oost tot West en van Noord tot Zuid overdekt zal wezen en wanneer dan, hetgeen wij niet hopen, ons vaderland alleen daar buiten zal liggen. De kundige mannen, die de commissie ter zake van den Rijn-spoorweg hebben uitgemaakt, hebben luide en met aandrang verklaard dat deze weg nimmer aan zijne bestemming zal voldoen mits hij worde aangesloten aan het spoorwegstelsel in Duitschland. Maar hoe zal deze aansluiting geschieden? Door verlenging tot Keulen? Om dit mogelijk te maken, zal nog een groot eind weegs, en niet dan met veelerlei bezwaren moeten worden aangelegd, voor wij onze grenzen bereikt hebben. En zal dan ons ten gevalle het Pruisische gouvernement, of eene Duitsche maatschappij de onderneming wagen, langs den Rijn van Keulen tot Emmerik, eene zeer lange en bestbare baan aan te leggen, daar zij Keulen reeds zijnen ijzeren weg over Aken naar Antwerpen bezit? Wanneer, gelijk er uitzigt bestaat, eenmaal de Rijnvaart van zijne veelerlei hoeijen bevrijd is, dan zal deze waterweg altoos een gevaarlijke mededinger voor den ijzeren wegen in dezen ten deele overtollig maken. Er pleit dus veel tegen eene regtstreeksche verbinding met Keulen.

Er zal een spoorweg worden aangelegd van Keulen naar Minden, eene Pruisische vesting aan den Wezer op de grens van het koningrijk Hanover. Deze weg zal het rijke Bergsland en het nijvere Westfalen doorsnijden, landstreken met welke Nederland geene groote regtstreeksche gemeenschapswegen heeft. Verkieslijker dan eenen eigenen spoorweg op Keulen zoude voor ons de aansluiting aan deze baan wezen. Maar het is nog niet besloten welke de rigting dier baan zal worden; of over Hamm (de kortste weg) of over Dusseldorp en Munster: voor de keus der eerste rigting schijnt de meeste overhelling te bestaan. Maar werd deze aangenomen, dan zou die spoorweg op zeer verren afstand van onze grenzen loopen, en het zoude altijd onzeker blijven of men in Pruisen gehegen zoude zijn over dien afstand eenen weg te slaan. Maar voor men hieromtrent zekerheid hebbe bekomen kan er tot de verlenging van den Arnhemmer spoorweg geen spade in den grond worden gestoken, omdat de rigting zelve van die verlenging ten eenenmale daarvan afhangt. Hoe veel jaren zal het dus nog moeten duren eer die *dringend noodzakelijke* verlenging tot stand zal komen?

Hier nu treedt het plan van Overijssel tusschen beide en geeft eenen zekeren en dadelijken uitvoerbaren maatregel aan de hand. In Hanover is men gemeigd van Lingen over Osnabrück tot Minden (althans tot de onmiddelijke nabijheid dezer grensplaats) den Oostvriesschen spoorweg te verlengen, en, mits de Overijsselsche spoorweg tot stand kome, zal men dezen zijtak even gaarne aanleggen al mogt ook de Oostvriesche weg nimmer verder dan op het papier getraceerd worden; want men zal er alsdan toch belang bij hebben. De afstand van Lingen tot Minden kan naauwelijks meer dan 20 uren bedragen. En nu zie men welke vertierwegen alsdan voor onzen handel geopend zullen zijn, in landen waarmede de gemeenschap thans zeer kostbaar en moeijelijk is. Te Lingen sluiten wij ons aan aan de Eems, die geheel Oostvriesland doorloopt, voorts aan den geprojecteerden spoorweg naar Emden en zijne verlenging naar Munster. Door den weg van Lingen naar Minden is ons de toegang geopend tot het tusschenliggende Osnabrück; te Minden zelf bekomen wij gemeenschap met de Boven-Wezer en met den zoo even vermelden spoorweg van deze stad op Keulen. Eindelijk Minden zelf is slechts weinige uren van de stad Hanover verwijderd, van waar reeds een spoorwegdienst tot Berlijn in werking is. En het Hanoversche gouvernement zal wel niet aarzelen, om door aanvulling van dezen kleinen afstand zijne hoofdstad met Keulen, met Nederland, met de Noordzee in verband te stellen en alzoo den grooten weg van het Westen naar Pruisens hoofdstad over Hanover te leiden. Wij hebben echter eene aanmerking hooren maken. Het zal waar-

schijnlijk moeite inhebben om in Hanover het vereischte kapitaal tot aanleg van den weg van Lingen op Minden te vinden, en daardoor zal, hoeveel goeden wil men aldaar ook hebbe, deze aanleg toch onzeker kunnen worden. Het uitzigt op dezen weg moet echter stellig zijn voor men hier te lande iets kan beginnen. Doch is het niet mogelijk, dat men zich hier zelf die zekerheid verschaffe, door, met vergunning van het Hanoversche gouvernement ten onzent dit kapitaal bijeen te brengen, en van hieis uit den aanleg te ondernemen en te besturen?

Indien wij nu het bovenstaande te zamen vatten, komen wij tot de volgende slotsom. De geprojecteerde Overijsselsche spoorweg zal een aantal bloeijende steden in het gewest onderling en met andere provincien, zoowel door den Rijnspoorweg als door de stoomvaart over de Zuiderzee, in verbinding brengen; die weg zal een bron van vertier openen voor de nijverheid van het afgelegene gedeelte van dit gewest, welke alleen dit middel behoeft om zich krachtig te ontwikkelen; die weg zal ons eene gemeenschap openen met Duitschland, van eene zijde waar geene vreemde concurrentie belemmerend kan werken, in vruchtbare streken waar onze handel thans bijkans geheel uitgesloten is; die weg zal de grenzen onzer oostersche naburen bereiken; op eene plaats, waar wij stelling op medewerking van hunne zijde [illegible] die weg zal ons waarschijnlijk eenmaal [illegible] openen tot het hart van Noordelijk-Duitschland.

Wij gelooven alzoo met [illegible] den wensch te mogen uiten dat het plan van [illegible] Overijsselsche Spoorwegstelsel spoedig tot uitvoering [illegible] en met kracht worde doorgezet. Wij gelooven te [illegible] vertrouwen dat en 's lands regering en de geheele natie de zaak ter harte zal nemen. Van welk onberekenbaar belang deze weg voor den handel van Amsterdam worden kan, behoeft na al het bovengezegde wel niet aangetoond te worden. En is het heil hiervan levendig, dan zal het, meenen wij, niet moeijelijk vallen het noodige kapitaal bij actien te vinden (hetzij het gouvernement of eene bijzondere associatie de zaak onderneme), vooral in eenen tijd, nu Spoorweg-actien het gelieflooste effect der beurs schijnen te zijn. Wij twijfelen wel of het berigt, onlangs uit Osnabruck medegedeeld, gegrond zij, dat namelijk, de Overijsselsche steden de renten van het kapitaal tot den aanleg zouden guaranderen. Wij twijfelen er althans aan of wel de stedelijke besturen uit eigen hoofde zoodanige verpligting op zich kunnen laden. Maar wij betwijfelen niet dat zoodanige guarantie overtollig zal zijn, of dat zij, zoo des noodig ware, gevonden zal worden.

Advertentien.

BELASTING DER VERPONDING.

Voor het land. De Directeur der Middelen en Domeinen, herinnert den belanghebbenden, dat de *belasting der verponding*, over den eersten termijn van het [illegible] jaar, *uiterlijk ultimo Junij aanstaande*, moet worden voldaan, ten einde voor de ontvangst daarvan; voor zoo veel de residentie Batavia betreft, dagelijks, met uitzondering van zon- en feestdagen, ten kantore van den Algemeenen Ontvanger te Weltevreden, worden gevacceerd.

De belastingschuldigen [illegible] middel worden mitsdien [illegible] herinnering ten nutte te maken, [illegible] niet te vervallen in de boete, vastgesteld op de niet tijdige voldoening dezer belasting; en wijders indachtig gemaakt, dat het verschuldigde overeenkomstig het bepaalde bij de resolutie der Hoogindische Regering dd. 13 Maart 1839 [illegible] bepaald met *twee derde in zilveren* en [illegible] *kopere munt*, voor zoo veel de belasting *f 30* en meer bedraagt; zullende ingeval dezelve minder beloopt, bij voortduring *alle gelden in koper* kunnen worden voldaan.

Batavia, *De Directeur voornoemd,*
den 29sten Mei 1845. L. LAUNIJ.

Voor het land. De Directeur der Middelen en Domeinen herinnert bij deze de belanghebbenden, dat de *belasting op de rijtuigen* bedragende *f 2,50* voor ieder boven de acht jaren, over het lopende jaar *voor ultimo September* aanstaande moet voldaan, en *geheel in kopergeld* kan afgedragen worden, zullende tot de ontvangst van deze belasting, voor zoo veel de residentie Batavia betreft, dagelijks, met uitzondering van zon- en feestdagen, ten kantore van den Algemeenen Ontvanger te Weltevreden worden gevacceerd.

De belastingschuldigen worden ten overvloede uitgenoodigd [illegible] deze herinnering ten nutte te maken, ten einde niet te vervallen in de boete [illegible] de verzuimde betaling vastgesteld.

Batavia, *De Directeur voornoemd,*
den 29den Junij 1845. L. LAUNIJ.

Voor het land. De Resident van Batavia maakt bij deze bekend, dat op Woensdag den 25sten [illegible], des voormiddags ten 10 ure, ten zijnen kantore eene uitbesteding zal worden gehouden, voor den aanmaak en de levering, zoo spoedig mogelijk van drie veetkarren, benoodigd voor de residentie Batavia; zullende deze karren van hetzelfde model moeten zijn als die welke bij de posterij alhier gebezigd worden.

Gadingschebbenden worden uitgenoodigd, bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn, dan wel gemagtigden te zenden.

Batavia, *De Resident voornoemd,*
den 27den Junij 1845. HORA SICCAMA.

Voor de policie. De ondergeteekende acht het noodig de gemeente te herinneren, dat het niet alleen bij bijzondere gelegenheden als 's Konings verjaardag, Nieuwejaars- en andere feestdagen, doch ten allen tijde verboden blijft om op of nabij 's heerenwegen, dan wel in de nabijheid van bewoonde buurten vuurwerken afteteken of met vuurwapenen te schieten, sub pœne bij overtreding van de daarop gestelde boeten of straffen.

Batavia, *De Resident van Batavia,*
den 19den Junij 1845. HORA SICCAMA.

— Voor het land. Debiteuren van het vendu-departement alhier, over de maand Februarij jl., worden bij deze herinnerd, dat de aanzuivering van hun debet voor ultimo dezer, ten vendukantore moet geschieden, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

De Resident, Superintendent van
Batavia, *het Vendu-departement,*
den 17den Junij 1845. HORA SICCAMA.

— Voor het land. De Hoofdkommissie van Onderwijs maakt bij [illegible] dat de jaarlijksche *Openbare Examina* der leerlingen van de alhier bestaande Gouvernements lagere scholen en Teekenschool en de bij die gelegenheid plaats hebbende uitreiking van *eere- en aanmoedigingsprijzen* zijn bepaald als volgt:

In de *Hoofdschool* te *Weltevreden* en de daaraan verbondene [illegible] *op Vrijdag den 27sten Junij 1845.*

In de *tweede*-school aldaar, en voor de leerlingen der *Stadsschool* in het *Buitenkerkgebouw, op Vrijdag den 4den Julij 1845*, alle aanteevangen des voormiddags ten half negen ure; worddende middelen de ouders en voogden der in de genoemde scholen onderwijs genietende leerlingen — en voorts alle bewoners dezer hoofdplaats, die in de vorderingen van Batavinsch studerende jeugd belangstellen, beleefdelijk genoodigd, de bedoelde plegtigheid met hunne tegenwoordigheid te willen vereeren.

De Hoofdkommissie voornoemd,
Namens dezelve.
Batavia, *De Secretaris,*
den 18den Junij 1845. G. J. C. VAN ZIJLL DE JONG.

— Voor het land. De Resident van Japara maakt mijne deze bekend, dat op Woensdag den 2den Julij aanstaande, publiek aan de meestbiedenden zullen worden verhuurd, de navolgende aan den houtzaagmolen te Japara, liggende houtwerken van verschillende dimensien, als:

1049 planken lang 1—9 ell., breed 20—40 dik 2—4 duim.
100 [illegible] » 3—6 » » 5 »
[illegible] » 3—6 » » 4—5 » 3 »

De verkoop zal geschieden bij kavelingen tegen het gewoon crediet van drie maanden, betaalbaar in zilver, dan wel koper naar den [illegible] koopsom.

De Resident voornoemd,
bij afwezen,
Pattie, *De Adsist. Resid. Secretaris,*
den 20 Junij 1845. V. H. DE GROOT.

— Voor het land. Debiteuren van het vendu-departement alhier, voor zoo veel zij nalatig zijn in de voldoening hunner rekeningen over de maand Februarij jl. worden aangemaand, om dat verschuldigde ten vendu-kantore te komen voldoen, vóór of uiterlijk op ultimo dezer, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

De Superintendent van het
Soerabaija, *vendu-departement,*
den 9den Junij 1845. L. J. JEKKEL.

Edictale Citatien.

— Alzoo provisioneel en leden in het Hoog Militair Geregtshof van Nederlandsch Indië, aan *Johannes [illegible]*, officier van gezondheid der derde klasse, [illegible] belast geweest met de tijdelijke waarneming der betrekking van dirigerend officier van gezondheid van Sumatra's Westkust, thans te Batavia aanwezig, bij verleend appointement van purge, met edictale citatie ad valvas curiæ, ter zake van het hem suppliant publiek gedenuteerd feit van misbruik te hebben gemaakt, van zijne betrekking van dirigerend officier van gezondheid ter Sumatra's Westkust, door tegen beter weten aan, met de waarheid strijdende geneeskundige certificaten aftegeven, en zulks disponerende tegen den advocaat fiskaal voor de land- en zeemagt; den militairen kommandant van Sumatra's Westkust, en alle anderen die zich partij zouden willen stellen met bepaling van den regtsdag tegen den 7den November 1845, bovenvens lettera requisitoriaal aan der rand van justitie te Padang, voor zooverre het tegen den militairen kommandant van Sumatra's Westkust verleend appointement betreft.

Zoo is het, dat ik, *Paul Adolph Mosselman*, eerste deurwaarder bij gezegd Hoog Militair Geregtshof, krachtens het bovengemelde appointement, bij deze openbare edicte, na voorgaanden klokkeslag dagvaard, om op Vrijdag den 7den November aanstaande, ter openbare rolle van het Hof, des morgens ten acht ure te compareren, alle degenen die zich

(Zie verder het Bijvoegsel.)

BIJVOEGSEL DER JAVASCHE COURANT.

Zaterdag, 21 Junij 1845, No. 50.

— Alzoo president en leden in den raad van justitie te Batavia, ten verzoeke van den advocaat Mr. *J. H. Cremer*, voor en van wegen de weeskamer te Batavia, belast met het sequestraat en als zoodanig administrateur ede insolvente boedel van wijlen *K. [illegible]*, [illegible] bij den [illegible] dagvaard elk en een [illegible] pretentie, op en tegen de voorsz. [illegible] te hebben, om op Donderdag den 17den Junij 1845, des morgens ten acht ure precies, in persoon of [illegible] te compareren ter rolle van meergemelden raad, ten einde te zien dienen van eisch.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd van de puije van het stadhuis te Batavia den 5den Junij 1845.

De Deurwaarder voornoemd,
SCHOUTEN.

— Alzoo president en leden in den raad van justitie te Batavia, op het aanvrage door den advokaat en procureur Mr. *Jan Hendrik Crester*, curator ad hoc, voor en van wegen vrouwe *Johanna Geertruida Schultze*, woonachtig te Batavia echtgenoot van *Franciscus Ludovicus Josephus Tie[illegible]*, gedaan verzoek, [illegible] van [illegible] sterfte, tegen [illegible] [illegible] dagvaarde, elk en een [illegible] pretentie, op en tegen de voorsz. [illegible] te hebben, om op Donderdag den 17den Junij 1845, des morgens ten acht ure precies, in persoon of [illegible] te compareren ter ordinaire rolle van meermelden raad, [illegible] in het raadhuis alhier, op Donderdag [illegible] 1845, des morgens ten acht ure precies, ten [illegible] te zien dienen en voorts te zien [illegible]

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, van de puije van het [illegible] te Batavia, den 19den Junij 1845.

De 1ste deurw. en gezw. tolk, voornoemd,
SCHOUTEN.

— *Pro Justitia.* Alzoo president en leden in den Raad van justitie te Soerabaija, ten verzoeke van den [illegible] bij denzelven raad R. O., hebben verleend het derde default met de profijten van dien tegens [illegible] te doen [illegible] vierde citatie ex superabundantie bij edicte, advenant [illegible], op en tegen alle degenen [illegible] actie, aanspraak of pretentie te hebben, om op [illegible] 1845, des morgens ten acht ure precies, in persoon of [illegible] te compareren ter ordinaire rolle van meergemelden raad, ten einde te zien dienen van eisch.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd aan de puije van het [illegible] te Weltevreden den 13den Junij 1845.

De eerste deurwaarder voornoemd.
P. A. MOSSELMAN.

— Alzoo president en leden in den raad van justitie te Batavia, ten verzoeke van den advocaat Mr. *J. H. Cremer*, voor en van wegen de weeskamer te Batavia, belast met het sequestraat en als zoodanig administrateur ede insolvente boedel van wijlen *K. [illegible]*, [illegible] bij den [illegible] dagvaard elk en een [illegible] pretentie, op en tegen de voorsz. [illegible] te hebben, om op Donderdag den 17den Junij 1845, des morgens ten acht ure precies, in persoon of [illegible] te compareren ter rolle van meergemelden raad, ten einde te zien dienen van eisch.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd van de puije van het stadhuis te Batavia den 5den Junij 1845.

De Deurwaarder voornoemd,
SCHOUTEN.

— Alzoo president en leden in den raad van justitie te Batavia, op het aanvrage door den advokaat en procureur Mr. *Jan Hendrik Crester*, curator ad hoc, voor en van wegen vrouwe *Johanna Geertruida Schultze*, woonachtig te Batavia echtgenoot van *Franciscus Ludovicus Josephus Tie[illegible]*, gedaan verzoek, [illegible] van [illegible] sterfte, tegen [illegible] [illegible] dagvaarde, elk en een [illegible] pretentie, op en tegen de voorsz. [illegible] te hebben, om op Donderdag den 17den Junij 1845, des morgens ten acht ure precies, in persoon of [illegible] te compareren ter ordinaire rolle van meergemelden raad, ten einde te zien dienen van eisch.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, van de puije van het [illegible] te Batavia, den 19den Junij 1845.

De 1ste deurw. en gezw. tolk, voornoemd,
SCHOUTEN.

— *Pro Justitia.* Alzoo president en leden in den Raad van justitie te Soerabaija, ten verzoeke van den [illegible] bij denzelven raad R. O., hebben verleend het derde default met de profijten van dien tegens [illegible] te doen [illegible] vierde citatie ex superabundantie bij edicte, advenant [illegible], op en tegen alle degenen [illegible] actie, aanspraak of pretentie te hebben, om op [illegible] 1845, des morgens ten half acht ure ter openbare rolle van meergemelden raad in persoon, dan wel bij [illegible]

de te compareren, ten einde het derde default te [illegible] en voorts te zien dienen van intendit.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd op de puije van het [illegible] te Soerabaija, den 9den Junij 1845.

De eerste gezworen exploiteur, voornoemd,
C. F. DAMWIJK.

Vendu-Departement.

Op Maandag den 23sten Junij 1845.

Voor het commissie-huis van *Voute & Guerin*, van diverse koopmanschappen.

Op Donderdag den 26sten Junij 1845.

Voor het negotie huis van den chinees *Oey Tenghaij*, op [illegible] van eenig aardewerk en diverse negotie goederen, wat verder ten voorschijn zal worden gebragt.

En precies ten 11 ure, voor rekening des boedels van wijlen *Jacques Roeland*,

[illegible] aanbod in een [illegible] behoord aan den [illegible] gelegen in het Oosterveld [illegible] verponding no. 1511.

Voor het [illegible] van diverse koopmanschappen.

En precies ten 11 ure, ten overstaan van een lid van den raad van justitie te Batavia, bijwege van executie de 4 vastigheden, breeder vermeld in de couranten van den 11 en 18den dezer no. 47 en 49, toebehoorende aan de chinesche vrouw *Peng Tjanio* als borg voor *Tan Kaisien*.

Op Donderdag den 26sten Junij.

Voor het [illegible] van *Mandel* aan de [illegible] van [illegible], meubilairen en [illegible] schoone provisien, [illegible] van gebroeders *Rambie & Co.* [illegible] diverse koopmanschappen.

Voute & Guerin, zullen mede op hunne vendutie van Maandag 23 dezer verkoopen de reeds vroeger geannonceerde partij [illegible] balken, voor een ieder te zien op de groote rijtuigen [illegible] de pakhuizen van den heer *Lacquetti*.

— *Voute & Guerin*, zullen mede op hunne vendutie van Maandag 23 dezer verkoopen eene partij japansche meubelen.

— De ondergeteekenden zullen mede op hunne vendutie van Maandag 23 dezer verkoopen 150 vaatjes bier.

VOUTE & GUERIN.

— De ondergeteekenden zullen mede op hunne vendutie van Woensdag 25 dezer verkoopen het reeds vroeger [illegible] de factuur diverse spiegels, schilderijen en [illegible] gebragt per het schip *Margaretha Ida*, [illegible], benevens het onverkocht gebleevene gedeelte en alles op de vorige vendutje uit gebrek aan tijd [illegible] factuur diverse goederen; bestaande nog uit [illegible] stroohoeden, 1 kist garen en lint, 9 kisten [illegible] kisten kantoorbehoeften, van heden af voor een [illegible] te zien.

VOUTE & GUERIN.

— Gebr. *Roselje & Co.* zullen Vrijdag den 27sten Junij aanstaande nog publiek verkoopen: eenige zilv[illegible] verguld[illegible] guilden en bronzen pendules en candelabres, necessaires en reisetuis met zilveren ornamenten, een pianno en een mahoniehouten secretaire.

— De ondergeteekenden zullen Vrijdag den 27sten Junij aanstaande nog publiek verkoopen, een factuur pas uit Engeland alhier aangebragte bijzonder prachtige massief bronzen *solar* hanglampen, met een en [illegible] lichten en [illegible] [illegible], waarbij[illegible] lampglazen, balans, katrollen &a. &a. dadige te voren voor een ieder te bezigtigen.

gebr. ROSELJE & CO.

— De ondergeteekenden zullen Vrijdag aanstaande nog publiek verkoopen een pak van Parijs alhier aangebragt factuur prachtige spiegels en schilderijen onder welke [illegible] palen, waarvan de onderwerpen genomen zijn uit de Romans „de Vrijbuiters uitvinders van Parijs en de wandelende Jood." — dadige te voren voor een ieder te bezigtigen.

gebr. ROSELJE & CO.

— In den loop der maand Julij zullen in het openbaar verkocht worden de volgende, in gezonden staat bij *Vorke & Guerin* op vendutie verkocht worden de volgende lijfeigenen als:

November bekwame huisjongen met zijne vrouw
Saïra fijne naaister, kapster en complete lijfmeid, benevens hunne kinderen
Milatte oud 16, fijne naaister en lijfmeid.
Romo » 15, huisjongen en lijfjongen
Primo » 10, aankomende lijfjongen en
Mingo » 4 jaren.

Dezelve zijn inmiddels uit de hand te koop bij *P. Haak* op Bijswijk.

— In den loop der maand Julij zullen in het openbaar verkocht worden de voorbeeren afkomstig van het land Klapa-Noengal.

Verkoop van Goederen.

— VERKOOPING OP REGTERLIJK GEZAG.

Provisioneel. Op Donderdag den 10den Julij 1845, des morgens ten 9 uren, zal te Samarang door den openbaren deurwaarder condemnatoir van den raad van justitie aldaar, dd. 29 April 1845, ter instantie van den curator bij gemelden raad R. O.

Door den ondergeteekende ten overstaan eener commissie uit meergemelden raad, bij wege van executie verkocht worden,

Een erf met het daarop staande hals steenen en half steenen huis, met pannen gedekt hals en bijgebouwen, gelegen buiten deze stad, aan de westzijde van den weg van zeestrand, wijk la. A. no. 60, toebehoorende aan *J. P. Luttel.*

Degene, welke eenige actie of pretentie op voorschreven vastigheid mogt hebben, make zich aan den ondergeteekende bekend.

Aldus gepubliceerd te Samarang den 6den Julij 1845.

De fungerende greffier-provisioneel,
C. BLOEM.

— Verkrijgbaar bij *Glentzel, Martens & Co.*, een bijzonder fraaije draaibank met toebehooren, timmerman- en andere gereedschappen, hagel, Huzarde patent hand regenbaden, wagen- en tenthoezen met patent messen, wagen- en rijdstangen en zadels, tafel- en toilet-azijnen, pomgarneersels, modewerk, provisien in blik en suyker. Allerlei ale in vaten en flesschen in Engeland en alhier afgetapt, madera-, sherry- en marsala-wijn, whiskey en wijnazijn, medicijnkistjes voor huisselijk gebruik, patent enema bidets; alles met de laatste schepen van Engeland aangebragt, puike kaapsche boter, walnoten, amandelen en rozijnen en echte eau de cologne.

— Pas ontvangen door de ondergeteekenden: essence de patchouly, de miel; eau Athénienne, dito des Alpes; huile antique, fijne pomade in soorten, chinesche zeep, en dito de santalet.

LAUGIER & ESMIOL.

— Verkrijgbaar tegen bare betaling: gedroogde vruchten, sirea, gort en gepelde garst van *J. H. Lamping* Pz. alsmede Soerabaijsche aardappelen, en Amsterdamsche ware van *C. D. EBELING.*

— Pas aangekomen uit Ocean pas uit Europa ingebragt, en in de stads-apotheek te Samarang bij *A. Wirtz* verkrijgbaar; opregte aspergie stroop, stroop de digitale contre les palpitations du coeur, sirop de Gibson, extra fijne gepaelde garst, versch hoenderbouillon en frambozen stroop, pate pectoral de Reimbold, capsules de copahue, fijne sponsen, zeem en kattepoot, pepermintlozenges, jujubes, sodaic en seidlitzpoeder van Taber, versch vogelzaad; verder alle soorten vochtmeters, waaronder bijzonder naauwkeurige suikermeters van *Baumé* en anderen, thermometers expresselijk voor suikerfabrikanten ingerigt, gewone thermometers, barometers en gewone glazen buizen.

— Verkrijgbaar: RAFFLES, *History of Java*, adres landsdrukkerij.

Huwelijken.

— Getrouwd:

D. DARNAUD VAN BOECKHOLTZ.
met
S. E. VAN TEGTEM.

BATAVIA, *11 Junij 1845.*

Geboorten.

— Bevallen van eene dochter, de geliefde echtgenoot van
R. ANDEWEG.

WELTEVREDEN, *11 Junij 1845.*

— Bevallen van eene dochter de echtgenoote van
E. BELSEBIE.

BATAVIA, *den 15den Junij 1845.*

— Voorspoedig bevallen van een zoon, *M. L. Tormijn*, echtgenote van
H. J. VAN DER PLAS.

BATAVIA, *den 18den Junij 1845.*

— Bevallen van een zoon, de echtgenote van
F. DE BEVEKAMP.

BATAVIA, *den 17den Junij 1845.*

— Vrouwe *W. F. S. van Alphen*, geboren jonkvrouw *van Reede van Oudshoorn*, heeft het hoofd van een wel gevormden zoon geschonken.

SAMARANG, *9 Junij 1845.*

Eenige kennisgave.

Sterfgevallen.

— Heden overleed alhier in den ouderdom van 24 jaren, mejuffrouw *Helena Adelheid Boon.* Degenen welke iets te vorderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn aan den boedel van de overledene, worden verzocht daarvan aangifte of betaling te doen aan de weeskamer, binnen den tijd van drie maanden, gerekend van heden.

Namens de weeskamer,
De Secretaris,
H. J. VAN DER PLAS.

BATAVIA, *den 12den Junij 1845.*

Overleden *Jan Hendrik*, zoon van
MICHEL VAN LINGEN.

— Heden is het jongste van de zes mij nagelaten dierbare panden, in den ouderdom van negen maanden, zijne moeder, die ik twee maanden geleden verloren heb, gevolgd.

J. A. WILKENS.

SOERABAIJA, *den 6den Junij 1845.*

— Na uitstane droefheid overleed alhier in den ouderdom van 53 jaren, mijne geliefde echtgenoot, *Mejnheer Pieter Engelbert Meijer.*

SOERABAIJA, *22 Mei 1845.*

— Op den 5den dezer, overleed alhier tot onze bittere droefheid, na eene sleepende ziekte van 3 maanden, onze geliefde moeder en behuwd moeder, *Cornelia Adriana Hulpert*, weduwe van wijlen *Johan Peter Schreuel*, in den gezegenden ouderdom van ruim 73 jaren.

Vrienden en bekenden, gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgave aantenemen.

DJOCJOKARTA, *Uit naam der familie,*
den 9den Junij 1845. J. P. SCHREUEL.

— Heden overleed, tot onze bittere droefheid, na eene ziekte van weinige dagen, in den ouderdom van 18 jaren, onze teederbeminde oudste dochter *Joanna Francisca Dorothea.*

HERWIJNEN, (Pondek Gedé) *4 Junij 1845.*

N. SCHRANT.
M. EVERARD.

Nagelaten Boedels.

— Degenen welke iets te vorderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn aan de boedels van wijlen: *Gerrit Fries de Vriet*, laatstelijk ambtenaar op wachtgeld; *Waltherus Bernardus Meijer*, laatst klerk bij het residentie-gerecht alhier; *Victorsang Joze Fernandez*, overleden aan boord van het Ned. Ind. schip *Sindang*; *Anna Wilhelmina Renkenaar*, aan boord van het Ned. schip *Lycia*, overleden te Samarang; *John Piewitz of Purpose John Wilson* en *Alexander MacDonald*, schepelingen van het veronglukt ingekomen schip *Inglis*, worden verzocht daarvan aangifte of betaling te doen aan de weeskamer binnen den tijd van drie maanden gerekend van heden.

Namens de weeskamer,
De Secretaris,
H. J. VAN DER PLAS.

BATAVIA, *6 Junij 1845.*

Alle degenen die iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen *Christoffel Raatjes*, in den tijd van overleden bij de politie te Soerabaija, worden verzocht daarvan aangifte te doen binnen den tijd van drie maanden, gerekend van heden, aan

De agenten der Sam. weesk. te Soerabaija,
J. SMISSAERT.
J. C. DONKER.

SOERABAIJA, *den 7den Junij 1845.*

Verschillende Berichten.

— Uit naam en van wege den Meester en de Leden der alhier gevestigde Vrijmetselaars Loge *De Ster in het Oosten* wordt bekend gemaakt dat het Jaarfeest der Broederschap gevierd zal worden op Zaturdag den 28sten dezer des avonds ten 7 uur, en worden alle daartoe gerechtigde Broeders uitgenoodigd dit feest met hunne tegenwoordigheid te vereeren.

De Secretaris der Loge vebrneend,
E. A. SCHILE.

BATAVIA, *den 17den Junij 1845.*

— De Schaverdens, instituut te Voorburg, Zuid-Holland, het genegen gehad hebbende, zich, gedurende achttien jaren vereerd te zien met het vertrouwen van onderscheidene Indische familien, acht het doeltreffend bij deze kenbaar te maken dat aan zijne inrigting meerdere uitgebreidheid is gegeven door het onderwijs in de GELEERDE TALEN, zoo dat zijne kweekelingen, behalve tot den handel, de Akademien te Breda, Medemblik en Delft, ook tot de hooge school voorbereid worden.

De voorwaarden dezer inrigting zijn, op franco aanvrage, gratis te bekomen aan de Landsdrukkerij te Batavia.

— De heer *P. A. Williams*, Tand- en Heelmeester, heeft de eer het Bataviaasch publiek bekend te maken met zijne aan-

komst alhier, men kan hem spreken en consulteren in het logement Knaz, Hotel Place Royale.

— De houder van het connossement over een tabakpers met toebehooren, aangebragt met het schip *Maccassar Ida*, van Rotterdam, en afgeladen door den heer [illegible], gelieve zich te vervoegen bij de agenten

B. KOOLHAAS & CO.

— Nog over eenige uren kunnende beschikken, zoo biedt de ondergeteekende zich aan tot het geven van onderwijs in de javaansche en maleische talen.

[illegible] GOEDHOEVER.

— Te huur [illegible] Cornelis, bij [illegible] berragen bij

N. LANGE.

— Kaners te huur [illegible] ; [illegible] ter lands-drukkerij.

Post-Kantoor.

— *Voor* [illegible] *pakket* [illegible] brik *Pieter* [illegible] *Schmidt*, bestemd naar Macao, zal op morgen [illegible] ten een uur aan het postkantoor gesloten worden.

den 20sten Junij 1845.

De Postmeester,
J. DE HOUWER.

Vertrokkene Personen.

— *P. Teenel*, vertrekt naar [illegible].

— Den chineesen *Jap Soon* vertrekt naar *China*, *Oost-Java* in zijn gemagtigde.

Vastgestelde Prijzen.

	Batavia.		Samar.		Soerab.	
	Guld.	Cents	Guld.	Cents	Guld.	Cents
Tarwebrood van 14 oncen	»	25	»	25	»	25
Varkens-vleesch per kattie	»	36	»	50	»	45
[illegible]	»	40	»	18	»	14
[illegible]	»	25	»	»	»	»

Marktprijzen.

	Batavia.		Samar.		Soerab.	
	Guld.	Cents	Guld.	Cents	Guld.	Cents
Rijst, eerste soort per [illegible]	155	00	165	00	225	»
» tweede » » »	[illegible]		[illegible]		180	»
» derde » » »	[illegible]		[illegible]		[illegible]	
» eerste » » gantang	[illegible]		[illegible]		[illegible]	
» tweede » » »	[illegible]		[illegible]		[illegible]	
» derde » » »	[illegible]		88	»	[illegible]	
Koffij, per picol	[illegible]		20	24	»	20
Klapper-Olie, per [illegible]	[illegible]		[illegible]	p. 30	»	8	60
Katjang-Olie [illegible] idem	12	60	» 27	60	8	75
Kempel-Olie [illegible] picol	25	»	25	20	20	»
Arrack [illegible]	[illegible]		[illegible]		[illegible]	
Vaten [illegible]	20	50	»	»	10	50
Idem [illegible] voeten breed	»	»	48	»	»	»
Idem [illegible] voeten lang, 6 voeten						
[illegible] [illegible] tweeduim	13	00				
[illegible] [illegible] bossen, wegende 13						
[illegible], per maand	1	50				

Bovenstaande artikelen zijn allen in koperen munt berekend.

Te Batavia wordt de koijang gerekend op 27 picols van 100 kattles.

Te Samarang wordt de koijang à 28 picols of 3500 pond gerekend.

Scheepsberigten.

Aangekomene schepen.

Junij 19 — Ned. bark *Samarang*, [illegible] van Padang den 9den junij, passagier, de heer J. [illegible] Sailer. — dito dito *Mercurij*, J. Schilte, van dito den 12den mei. passagiers [illegible] Boon, en de heer van den Berg en familie. — dito schip *Fatal Hair*, E. Ingalls, van dito den 6den dito, passagiers de heer M. [illegible].

Vertrokken.

Junij 18 — Ned. bark *Annonymous*, [illegible] Aldit, naar Tagaboe dito schip *Faidal Ilan*, [illegible], naar Soerabaija. — Eng. bark *Elisabeth Walker*, D. Gillies, naar Singapoer. — Ned. [illegible] *Calijpso*, Raket, naar Padang.

Junij 19 — Ned. schip *Generaal Chassé*, W. H. Dormaar, naar Soerabaija, — dito bark *Machtildo Cornelia*, S. Lammerts, naar dito. — dito schoener *Thaij Lee*, Tan Taij, naar Samarang. — dito dito *Indramaijoe*, Tjan Kimwaij, naar Indramaijoe. — Zr. Ms. stoomschip *Bromo*, luit ter zee 1e klasse, A. J. de Smit van den Broecke, koerscommandant, om de noord west.

Junij 20 — Ned. schip *De Rijnvloot*, S. van Delden, Az. naar Bengal.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. korvet Triton; brikken Arend, Postillon; Gouv. schoeners Hasi, Amdjomene; stoomschip Koningin der Nederlanden; Ned. schepen Fathool Barie, Atlas Ragman, Fatal Hair; barkens den Elshout, Rembang, Johanna Wilhelmina, Poelau Celades, Maria Jacoba Cornelia, Fatahoor Hair, Maria Susanna Hendrika, Marie Julie, Al Alowie, Samarang, Mercurij; brikken Indramaijoe, Jaedil Karim, Ambrosij; schoener Vliegende Visch, Zwaluw, Louise. — Eng. barken Kanger, schoener Princess Royal. — Amer. schip Victoria. — Belg. bark Fickder Ragman.

Handelsberigten.

Gedurende de maand Mei 1845 zijn op de drie Hoofdplantsoenen [illegible] ingevoerde en ondervolgende wollen en katoenen [illegible] landen, gelegen bewesten *de Kaap de*

Manufacturen.

15900	st.	7/8	24	yds.	[illegible]	f 3350	—
18150	»	7/8	24	»	Vreemde	» 15041	50
25501	»	7/8	24	»	»	» 25012	50
300	»	7/8	24	»	»	» 3262	50
1600	»	7/8	24	»	»	» 7050	—
1100	»	7/8	24	»	»	» 6000	—
910	»	7/8	25	»	»	» 8930	—
4193	»	7/8	24	»	»	» [illegible]	
1050	»	7/8	25	»	»	» 11025	—
						f 351793	—
510	»	7/8	36	»	[illegible]		
989	»	7/8	46	»	»	» [illegible]	
761	»	7/8	40	»	Vreemde	» 10004	—
						[illegible]	

Cambricks.

98	»	7/8	7½	»	Vreemde	f 441	—
100	»	7/8	12	»	Vreemde	» 400	—
494	»	7/8	12	»	[illegible]	» 1729	—
1000	»	7/8	12	»	Vreemde	» 2500	—
						[illegible]	

Ongebleekte katoenen.

[illegible]	»	7/8	24	yds.	Vreemde	Holl. f [illegible]	
[illegible]	»	7/8	24	»	[illegible]	83625	—
[illegible]	»	7/8	36	»	Vreemde	[illegible]	
[illegible]	»	7/8	38	»		» 41735	—
[illegible]	»	7/8	38	»	Totaal	» 880	—
						[illegible]	

Gedrukte katoen.

6160	»	7/8	38	»	Vreemde	f 53096	—
800	»	7/8	[illegible]	»	[illegible]	[illegible]	
8913	»	7/8	24	»	[illegible]	103489	—
250	»	7/8	24	»	»	» 3000	—
200	»	7/8	37	»	[illegible]	» 3400	—
						[illegible]	

Adrianopel roode katoenen.

200	»	7/8	24	yds.	geverfde Holl	f 2800	—
300	»	7/8	24	»	[illegible]	» 5400	—
						[illegible]	

Neteldoek.

120	»	7/8	12	»	Vreemde	f 660	25
818	»	7/8	30	»	»	» [illegible]	
						[illegible]	

Gedrukte drills.

674	yds	7/8	[illegible]		[illegible]	f 235	90
2524	»	7/8	[illegible]		[illegible]	» 1009	60
						[illegible]	

Broekings.

1590	»	7/8	[illegible]		[illegible]	[illegible]	
1500	»	7/8	[illegible]		[illegible]	[illegible]	
2500	»	7/8	[illegible]		[illegible]	[illegible]	
[illegible]							

Lakens.

[illegible]							
[illegible]							
[illegible]							

Schepen-Inlading te Batavia.

Amsterdam, [illegible] Maria, *Luifsen, Tys Lzn en Jonkvrouw.*
Japan, [illegible] *Rytsen, P. Meyerink en Co.*
London, Eng. schip [illegible]
Newyork, [illegible] achip [illegible]
[illegible] Hbd. bark *Inzigt, Meerburg en Co.*
[illegible] *Tasman, [illegible]*

THEATRE FRANÇOIS [illegible] BATAVIA.

Lundi, 23 Juin 1845.

REPRÉSENTATION DU SEPTIÈME MOIS DE L'ABONNEMENT.

Une [illegible]

LES [illegible]

OU

JEAN

LES EFFETS DE L'[illegible]

[illegible] *le Marquis [illegible]*

[illegible] stuks divers[illegible]

Totaal . . . f 1043

Leur en Witvrouw te BATAVIA [illegible] den 26sten tot en met den 30sten Junij 1845.

Heer Padang, [illegible] het schooner Calypso, *Rahse.*
go st. buffelst schoppen, [illegible]rijen, *C. Zeeman.*
ego st. gunstzakken, [illegible] *Jonker.*
[illegible] schaven, 7a gros [illegible]
[illegible] schrijfboeken, [illegible] Suiker, 4
[illegible] doosjes, [illegible]
[illegible] pic. [illegible]
[illegible] 8 vaten [illegible]
[illegible] *Batavia gg.*
[illegible] en kaneelsche modewaren, *Or. Maatschappij en Co.*
Heer Banjermasin, [illegible] Neêl, [illegible] kanips, *Jack, Meulpoort*
[illegible] rijst, [illegible]
[illegible] zilvergeld, [illegible] *goederen.*
[illegible] 3 [illegible] 7000 st. [illegible], 78 [illegible]
zijnen, 2 [illegible] hall. en 2 [illegible] kleine kisten, 20 pik. kandij
[illegible] en [illegible] suikerstroop, [illegible]

Totaal . . . f 978 50

Vreemde [illegible]

Celebes. f [illegible]

[illegible] verwachting in Java, [illegible] passeren de Kaap de

Divers [illegible]

Totaal . . . f [illegible]

La vervanging [illegible] de Kaap de Goede Hoop, [illegible] het Eng. schip [illegible]

[illegible] *Batavia gg.*

[illegible] *Batavia gg.*

[illegible] *Batavia gg.*

(*Behoort bij de Javasche Courant van 21 Junij 1845, No. 50.*)

STAAT *der onder het beheer der Weeskamers in* **Indië** *gevallene nalatenschappen van officieren, onder-officieren en ...*
waarvan de saldo's door de regthebbenden moeten gereclameerd worden bij de Weeskamer te Batavia, over het Jaar ...

NAAM EN VOORNAAM DER PERSONEN, VAN WELKER NALATENSCHAP DE SALDO'S REKLAMATIE ZIJN.	GEBOORTE-PLAATS.	OUDERDOM	UIT NEDERLAND VERTROKKEN		GRAAD.	OVERLEDEN		GRAAD.
			MET HET SCHIP	DEN		TE	DEN	WAARIN OVERLEDEN.
COHEN, (Louis Mozes).....	Hamburg	35 Jaren	Stad Antwerpen, kapit. v. d. Sweep	27 Aug. 1829	Soldaat	Fort de Kock (Sumatra's Westkust)	26 Junij 1843	Majoor-Commandant der 4de Klasse, en Plaats-Kommandant
FAULHAPER, (Johannes Carolus)...	——	——	Java Pacquet	 1826	Korporaal	Singkel	29 Mei 1843	16de Luitenant der Infanterie.
FRIFT, (Nicolaas Aalbert van der)..	Andel (Overijssel)	50 Jaren	Lucia Maria, kapit. Winte	29 Sept. 1838	Soldaat	Loender	5 Oct. 1843	Fourier.
GUSTAM, (Heinrich Wilhelm).....	Maagdenburg (Pruissen)	36 idem	President Schimmelpenninck	27 Jan. 1837	idem	Serang	5 Dec. 1843	Sergeant majoor.
HUBERT, (Joannes Brands).....	's Hage (Zuid-Holland)	35 idem	Pollux	13 Junij 1841	Sergeant	Samarang	10 Dec. 1843	23e Luitenant der Infanterie.

Voor de Opmaking.

De Boekhouder,

F. VON ENDE.